

No-claimregeling treft kwetsbare groepen

Mieke Cardol, François Schellevis

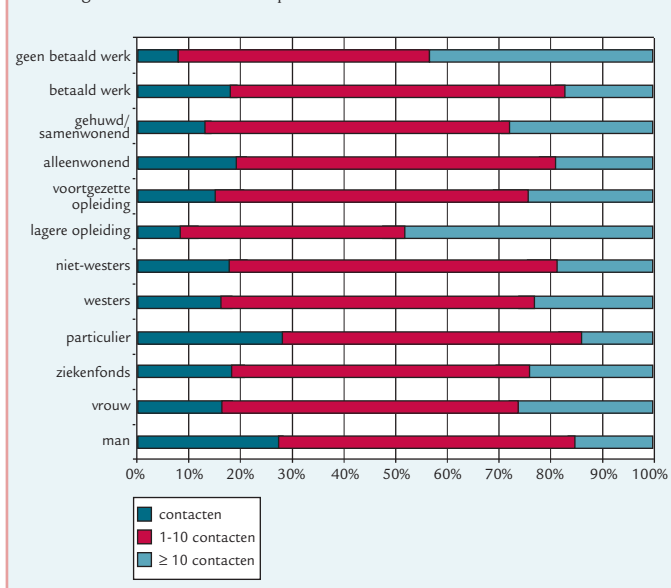
No-claimregeling uitgesteld, maar niet van de baan

De regering heeft recent besloten om de no-claimregeling voor het gebruik van huisartsenzorg niet in 2005 in te voeren. Maar helemaal van de baan is het niet. In 2005 neemt de regering opnieuw een beslissing over deze regeling. Bedoeld effect van de regeling is dat mensen zich (meer) bewust worden van hun zorggebruik. Het Ministerie van VWS verwijst naar 'financiële verantwoordelijkheid voor burgers'. Hoe zal deze regeling uitpakken voor verschillende groepen in de samenleving als bezoeken aan de huisarts meetellen?

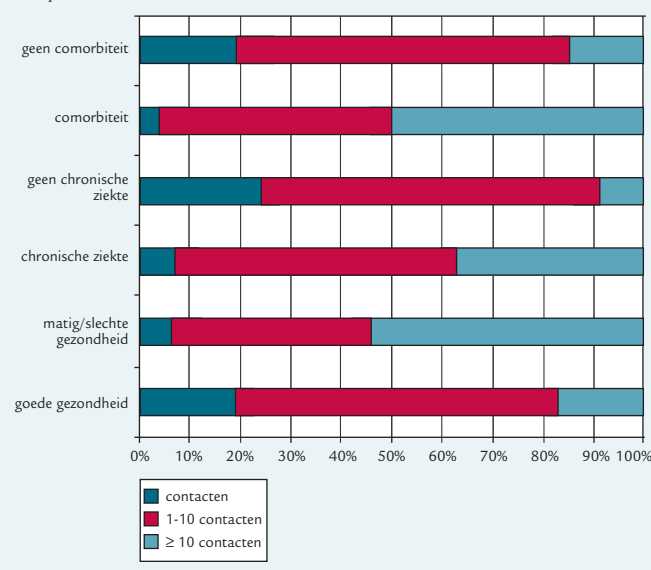
Verschillen in zorggebruik

Ongeveer 20% van alle Nederlanders heeft in een jaar geen enkele keer contact met de huisartsenpraktijk, ook niet voor een herhaalrecept; eveneens 20% heeft 10 keer of vaker contact en voor de overige 60% is de jaarlijkse frequentie 1 tot 10 keer. Personen die vaak de huisarts consulteren (10 keer of meer per jaar) verschillen significant van personen die minder vaak naar de huisarts gaan. Degenen met 10 of meer contacten met de huisartsenpraktijk zijn gemiddeld ouder, en zijn relatief vaker vrouw, ziekenfondsverzekerd, lager opgeleid, behoren vaker tot een huishouden van 2 of meer personen en hebben vaker geen betaald werk (figuur 1). Ook zeggen meer van deze mensen een matige tot slechte gezondheid te hebben, en/of één of meer chronische aandoeningen (figuur 2). Culturele achtergrond blijkt in deze niet veel verschil uit te maken.

Figuur 1 Gemiddeld aantal contacten met de huisartsenpraktijk (inclusief die voor herhaalreceptuur) naar demografische achtergrondkenmerken van patiënten

Figuur 2 Gemiddeld aantal contacten met de huisartsenpraktijk (inclusief die voor herhaalreceptuur) naar gezondheidskenmerken van patiënten

Cumulatief effect

Met uitzondering van culturele achtergrond en gezinsgrootte zijn de genoemde kenmerken cumulatief. Dus hoe meer kenmerken iemand heeft, hoe groter de kans op veel gebruik van huisartsenzorg. Zoals verwacht zijn het hebben van een chronische aandoening en zich niet gezond voelen de belangrijkste voorspellers voor veel contacten met de huisartsenpraktijk. Mensen met een chronische aandoening hebben een twee tot vijf keer zo grote kans om tot de groep veelgebruikers te horen dan mensen die niet chronisch ziek zijn.

Sterke schouders: minder lasten

Uitgaande van alleen huisartsenzorg is de kans op no-claim teruggave niet voor iedereen gelijk. In hoeverre het voor kwetsbare groepen mogelijk is om hun contacten met de huisarts te reduceren, valt te bezien. Het zal duidelijk zijn dat het voor bijvoorbeeld chronisch zieken moeilijk is om hun zorggebruik te verminderen. De term 'vergroten van de eigen verantwoordelijkheid' is hier niet op zijn plaats. Particulier verzekerden, hoger opgeleiden, jongeren, mannen en personen met een betaalde baan hebben de meeste kans op no-claimteruggave zonder dat zij hiervoor hun gedrag hoeven te veranderen. Het is de vraag of dit de bedoeling is.

De hier beschreven analyses zijn uitgevoerd met LINH-gegevens in het kader van de tweede Nationale Studie naar ziekten en verrichtingen in de huisartspraktijk (2001; www.nivel.nl/ns2). LINH is een project van NIVEL, WOK, LHV, en NHG. Voor meer informatie over LINH en de hier beschreven gegevens kunt u terecht op de website (www.linh.nl). Reacties naar info@linh.nl.